

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 87/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen valtionosuuksien laskentaperusteista

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Krista Mikkosen /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 87/2016 vp:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, että kotikuntalaskutuksen piirissä olevien koulutuksen järjestäjien valtionosuuksien laskentatapa saadaan paremmin ajan tasalle ja vastaamaan todellista oppilasmäärää?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Perusopetuslain mukaan kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Esiopetusta ja perusopetusta varten myönnetään perusopetuslain mukaisesti valtionosuutta siten kuin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (1704/2009) säädetään.

Kunnille myönnettävä esi- ja perusopetuksen rahoitus, valtionosuus on osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain mukaan esi- ja perusopetuksen rahoitus määräytyy ikäluokittaisten (6-vuotiaat, 7-12-vuotiaat ja 13–15-vuotiaat) perushintojen ja ikäluokkiin kuuluvien kunnan asukkaiden määrien perusteella sekä kunnan olosuhteisiin perustuvien lisäyksien ja lisäosien perusteella. Esi- ja perusopetuksen valtionosuudet määräytyvät kunkin kunnan varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden lopun asukas- ja ikäluokkatietojen perusteella.

Jos esi- ja perusopetusta järjestää varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden lopussa muu kuin 6–15-vuotiaan tai muun oppivelvollisuuttaan suorittavan oppilaan kotikunta, oppilaan kotikunta on kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain 37 §:n 1 momentin mukaan velvollinen suorittamaan asianomaiselle kunnalle tai muulle opetuksen järjestäjälle kotikuntakorvauksen siten kuin kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain 38–41 §:ssä säädetään.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ja kotikuntakorvaus määräytyvät molemmat saman ajan- kohdan perusteiden mukaisesti varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden lopun tietojen perusteella, ja ne maksetaan saman aikataulun mukaisesti. Kaikki oppilasmääriä koskevat muutokset sekä oppilasmäärän kasvu että oppilasmäärän pieneneminen vaikuttavat viiveellä, jonka vuoksi valtionosuudet ja kotikuntakorvaukset eivät ole aivan reaaliaikaisia, mikä kuntien ja yksityisten opetuksen järjestäjien tulee ottaa huomioon taloussuunnittelussaan. Perusopetuslain mukaisen järjestämisluvanhaltijalla tulee olla taloudelliset edellytykset opetuksen asianmukaiseen järjestämiseen myös silloin, kun oppilasmäärä kasvaa.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 87/2016 vp

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain 38 §:n 7 momentti mahdollistaa myös, että kunnat voivat keskenään tai muun opetuksen järjestäjän kanssa sopia kotikuntakorvauksesta sen estämättä, mitä 38 §:ssä säädetään kotikuntakorvauksen määräytymisestä.

Uuden toimintansa aloittaneen yksityisen perusopetuksen järjestäjän kannalta kotikuntakorvauksen maksaminen vasta puolentoista vuoden viiveellä voi olla ongelmallista, jonka vuoksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain 17 §:ssä säädetään yksityisille perusopetuksen järjestäjille myönnettävästä rahoituksesta toiminnan aloittamiseen ja siitä johtuvaan laajentamiseen. Tarkoituksena on taata yksityisen opetuksen järjestäjän toiminnan rahoitus aloittamisvuonna ja sitä seuraavana vuonna, jolloin järjestäjä ei ole vielä oikeutettu kotikuntakorvaukseen. Pykälän mukaan perusopetuslain mukaisen järjestämisluvan saaneelle yksityisen perusopetuksen järjestäjälle myönnetään toiminnan aloittamiseen toiminnan aloittamiskuukauden alusta sen varainhoitovuoden loppuun, jolta järjestäjälle ei makseta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 37 §:n mukaista kotikuntakorvausta, mainittua korvausta vastaava euromäärä.

Kirjallisessa kysymyksessä on esitetty huoli siitä, että kasvavan koulun valtionosuus ei pysy oppilasmäärän kasvun mukana, sillä kotikuntakorvauksen perusteena olevat oppilaat ja niiden kotikunnat määräytyvät edeltävää vuotta edeltävän vuoden lopun tilanteen (31.12.) tilanteen mukaan. Esimerkiksi kirjallisessa kysymyksessä on nostettu Joensuun steinerkoulun kannatusyhdistys ry:n ylläpitämä Joensuun Steinerkoulu, joka on kasvava koulu. Kirjallisen kysymyksen mukaan tämä on aiheuttanut tilanteen, jossa koulu on joutunut toimimaan 20–30 % alhaisemmalla valtionosuudella kuin koulun senhetkinen oppilasmäärä olisi edellyttänyt.

Joensuun steinerkoulun oppilasmäärä on kasvanut viiden vuoden aikana 58 oppilaasta (20.9.2011) 109 oppilaaseen (20.9.2015). Joensuun steinerkoulun kannatusyhdistys ry:lle on maksettu kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain 37 ja 38 §:n mukaisesti kotikuntakorvausta. Koulun oppilasmäärän kasvu on huomioitu koulun rahoituksessa siten, että se on kasvanut 196 900 eurosta (v. 2011) 656 330 euroon (v.2016). Koulu tulee saamaan kuntien peruspalvelujen valtionosuuslain mukaisesti kotikuntakorvauksen kaikista rahoituksen perusteena olevista oppilaista siten kuin kunnan peruspalvelujen valtionosuuslaissa säädetään.

Perusopetuslain 5 §:ssä säädetään muun muassa perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Koska perusopetuksen valmistavan opetuksen rahoitusjärjestelmän perusteella rahoitusta ei saanut oppilaista, jotka jäivät laskentapäivien ulkopuolella, opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia muutettiin väliaikaisesti siten, että rahoitusta myönnetään oppilaista, jotka eivät ole läsnä laissa säädettynä laskentapäivänä, mutta joille järjestetään perusopetukseen valmistavaa opetusta yhtäjaksoisesti vähintään neljä kuukautta.

Helsingissä 4.4.2016

Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen